

TÜRKİYE’DE DÖNÜŞÜMCÜ LİDERLİK KONUSUNDA YAPILAN ULUSAL MAKALELERİN BİBLİYOMETRİK ANALİZİ

BIBLIOMETRIC ANALYSIS OF NATIONAL ARTICLE MADE ABOUT TRANSFORMATIONAL LEADERSHIP IN TURKEY

Dr. Öğr. Üyesi Abdullah TÜRK

İstanbul Bilgi Üniversitesi, Sivil Havacılık Yüksekokulu,
ORCID 0000-0002-2804-4203

Özet

21. yüzyılda yaşanan hızlı değişimler yenilikçiliği ve gelişimi teşvik etmektedir. Örgütlerin bu duruma uyum sağlayarak başarılı olabilmesi çalışanlarının yeni duruma karşı geliştirdikleri tutumlara bağlı olduğu görülmektedir. Örgütlerde ortak bir vizyon ve misyon oluşturarak bu tutumları oluşturma ve insanları yönlendirme görevini ise lider üstlenmektedir. Davranışlar üzerinde yapılacak bu yönlendirme dönüşümcü liderlik özelliklerini işaret etmektedir. Özellikle lider-izleyici ilişkisine dayanan bu liderlik; çalışanların yönlendirilebilmesi için durum sorgulaması yapan, ihtiyaç ve eğilimi fark ederek çalışanlarda harekete geçme isteği uyandıran ve bunu motivasyon sağlayarak sürdüren nitelikler barındırmaktadır. Bu çalışmanın amacı TR DİZİN’de taranan “Dönüşümcü Liderlik” konusunda yapılmış çalışmaların bibliyometrik analizini ortaya koymaktır. Bu amaca bağlı alt amaç ise bu konuda araştırma yapacak olan çalışmacılara nicelik ve nitelik bakımından bir bakış açısı sunmaktır. Bu konuda günümüze kadar yapılmış çalışmalar tarandığında Türkiye’de ilk çalışmanın 2003 yılında yapıldığı görülmüştür. Son çalışma ise 2020 yılında yapılmıştır. Bibliyometrik analiz yönteminde amaç matematiksel ve istatistiksel tekniklerle yayınlanan belgelerin yazar sayısı, dergi sayısı, konusu ve yayınlara ilgili bilgilerden veri elde edilmesidir. Bu çalışmada, çalışmaların yıllara göre dağılımı, toplamda en çok atıf alan kurum ve yazarlar, en çok makale yayınlayan yazarlar, en çok yayın yapılan dergi gibi sonuçlar raporlanmış ve yorumlanmıştır.

Anahtar Kelime: Dönüşümcü Liderlik, Bibliyometrik Analiz, Liderlik

Abstract

Rapid changes in the 21st century encourage innovation and development. It is seen that the success of organizations by adapting to this situation depends on the attitudes of their employees towards the new situation. The leader undertakes the task of creating these attitudes and guiding people by creating a common vision and mission in organizations. This orientation to be made on behaviors points to transformational leadership characteristics. This leadership, especially based on the leader-audience relationship; It contains qualifications that make inquiries about the situation in order to direct employees, arouse the desire to act in the employees by recognizing the needs and tendencies and maintain this by providing motivation. The purpose of this study is to reveal the bibliometric analysis of the studies on "Transformational Leadership" scanned in TR DIZIN. The sub-goal related to this purpose is to provide a quantitative and qualitative perspective to the researchers who will do research on

this subject. When this issue until now has been found that screening studies were conducted in 2003. The first study in Turkey. The last study was conducted in 2020. The aim of the bibliometric analysis method is to obtain data from the number of authors, the number of journals, the subject and the information about the publication of the documents published with mathematical and statistical techniques. In this study, the results such as the distribution of the studies by years, the institutions and authors with the most citations in total, the authors who published the most articles, the most published journals were reported and interpreted.

Keywords: Transformational Leadership, Bibliometric Analysis, Leadership

Giriş

Liderlik kavramı için birçok tanım yapılmıştır. Fakat genel bir çerçevede; belirli bir amaç için bir araya gelmiş grupları bu amaçları gerçekleştirmek için yönlendiren, motive eden, planlama yapan, harekete geçiren, denetleyen, bilgi aktarımı sağlayan ve etrafında bulunan insanları etkileyen kişi olarak tanımlanmıştır. Geçmişten günümüze örgüt yapıları değişim göstermiştir ve liderlik özellikleri de değişime uğramış, farklı liderlik yaklaşımları ortaya çıkmıştır.

Tarihte dönüşümcü liderlik yaklaşımı ilk kez Downton'un "isyan liderliği" tartışmasıyla gündeme gelmiştir. Kavram olarak ortaya atılışı 1978 yılında Burns tarafından olmuştur. Daha sonrasında ise Bass ve House bu kavramı yönetim ve organizasyon alanında incelemişlerdir. (Aslan, 2009;129). Günümüzde örgütler sürekli ve hızlı değişim içinde olan küresel koşullara uyum sağlamak için etkili liderlere ihtiyaç duymaktadır (Yang,2008;258). Bu nedenle dönüşümcü liderliğin rolü örgütlerin yeniden yapılanması sürecinde gündeme gelmiş ve çağdaş yönetim araştırmalarında dikkat çekmiştir(Aslan,2009;130). Dönüşümcü liderlik; örgütte ani ve etkili bir değişim süreci başlatma, değişim sürecinde ileri görüşlülüğü ile rehber olma, değişim için gereken ihtiyaçların tanımlanmasında imkanlar sunacak yeteneklerin birleşiminden oluşmaktadır(Bass,1990).Diğer bir tanıma göre dönüşümcü lider; astlarının ihtiyaç, algı, ahlak, motivasyon seviyelerinde artış ve organizasyonun hedeflerine ulaşmadaki başarısında pozitif yönde katkı sağladığında algılanmaktadır(Burns,1978). Bu noktada lider takipçilerinin ihtiyaç, inanç ve değer yargılarını etkileyerek değişim ve gelişim gerçekleştirmiş olmaktadır(Koçel,2005;609). Dönüşümcü liderler astları ile arasında; güven ve saygıya dayalı bir ilişki bulunmaktadır. Ayrıca dönüşümcü liderler, astlarını daha fazla iş yapma ve örgütsel sonuçlarda pozitif katkı sağlama noktasında etkileme yeteneğine sahip olduğu söylenmektedir(Givens,2008). Dönüşümcü liderliğin dört boyutu bulunmaktadır;

1)İdealize edilmiş etki(Karizma): ilk boyutun karizma olmasının nedeni, takipçilerin güçlü duygularının uyandırılması ile etkilenmesini sağlamak ve kurulan bağın güçlü olmasını sağlamaktır. Liderin karizmatik gücü etkileme noktasında belirleyici olmaktadır(Aslan,2009;134).

2) İlham verici motivasyon; örgütün misyon ve vizyonuna bağlı olarak takipçilerine cesaret verir ve gerekli motivasyonları sağlayan lider, amaçlara ulaşılması için takipçilerini teşvik eder. Takım ruhu oluşturarak verimli bir çalışma ortamı sunar. Takipçilerine gelecekle ilgili güzel sonuçlar alınacağına dair bir tablo çizer ve bu tablo için harcanan çabada süreklilik sağlar(Avcı,2015;166).

3) Entelektüel uyarım; Dönüşümcü lider takipçilerinin içinde buldukları durumu sorgulamalarını teşvik ederek örgütsel sorunlara yenilikçi ve yaratıcı pratik çözümler bulmalarını ve zor durumlarla baş etmelerine yardımcı olurlar (Kreitner ve Kinicki,2009;487).

4) Bireyselleştirilmiş ilgi; Liderin astlarına çalışan olarak değil birey olarak değer vermesini ve saygı göstermesi temeline dayanmaktadır. Kişilere değer veren ve saygı gösteren liderlerin çalışanlarına cesaret verdiği, desteklediği ve gelişmelerinde pozitif yönde etki ettiği söylenmektedir. Ayrıca bu liderler danışılan bir akıl hocası olarak görülmektedirler (Bass ve Riggio,2006).

Liderlik tanımları ve özellikleri zaman içerisinde değişmiş ve gelişmiştir. Bu gelişimin kronolojik olarak aktarılması amacı ile 2000 ve 2021 yılları arasında yapılan çalışmaların bibliyometrik analizi yapılmıştır. Analiz sonucunda dönüşümcü liderlik konusunda yapılan çalışmalar taranmıştır. Literatüre katkı sağlayan kurumlar, yazarlar, dergiler, ilişkili olduğu değişkenler aktarılmıştır. Ayrıca ilerde çalışma yapacak araştırmacılara bir bakış açısı sunması amacıyla çalışılan konular hakkında niteliksel ve niceliksel çıkarımlar yapmaktır.

Araştırma Metodolojisi

Bibliyometrik analiz; belirli bir bilim alanının detaylandırılması ve alana katkı sağlayan yazarların belirlenmesi ve gelecekte yapılacak çalışmalar için farklı bakış açıları oluşturmaktadır (Donthu vd,2020). Bibliyometrik analiz teknikleri akademik çalışmaların yapıldığı dergilerin niteliksel değerinin belirlenmesi noktasında tercih edilen alternatiflerden biri olabilmektedir. Bu noktada atıf sayısı, ulusal ve uluslararası tanınmış dizinlerde taranması niteliksel değerini belirlemektedir (Kozak, 2003;152). Çalışmalarda yapılan atıfların etki değerlendirmesi (Corsini vd,2019), araştırma yapılan alanın etkilendiği unsurların tanımlanmasında etkilidir (Župič ve Carter, 2013). Yapılan atıfların değerlendirilmesi ile çalışmaların kalitesi ve etki derecesi de belirlenebilmektedir(Csako,2007;43). Belirli bir alanın farklı yönlerinin alana katkı düzeyinin (Bjurstrom ve Polk,2011), çalışmaların yapıldığı kaynakların bilimsel üretkenliğini ve etkisinin tespit edilmesinde kullanılabilir (Reaves,2017). Bibliyometrik analiz verileri, çalışma yapılan alanın gelişim sürecinin, alana ait problemlerin ve eksik kalınan noktaların tespit edilmesinde ve gelecekte yapılacak çalışmalara yol gösterme konusunda fayda sağlamaktadır(Ulu ve Akdağ, 2015).Bu bağlamda araştırmanın konusu hakkında yapılan çalışmalar taranmış ve bibliyometrik analiz yöntemi kullanılarak, çalışmaların yıllara göre gelişim süreci, en çok çalışma yayımlanan dergiler, en çok çalışma yayımlayan kurum ve yazarlar, tek çalışmaya en çok atfı alan yazar ve yazarlar, ilgili alanda toplamda en çok atıf alan yazarlar tespit edilmiş ve yorumlanmıştır. Çalışmayı desteklemesi için Maxqda 20 programından yararlanılarak çalışma başlıklarından oluşturulan bir kelime bulutu aktarılmıştır.

Yöntem

Bu çalışmada Türkiye’de “Dönüşümcü Liderlik” konusu ULAKBİM TR Dizin’de taranan makaleler bibliyometrik analiz yöntemi ile incelenmiştir. Bu araştırma ile şu araştırma sorularına yanıt aranmıştır;

1. Dönüşümcü Liderlik konusunda TR Dizin’de taranan makalelerin yıllara göre dağılımı nasıldır?

2. Dönüşümcü Liderlik konusunda en çok makale yayınlayan dergiler hangileridir?
3. Dönüşümcü Liderlik konusunda tek bir çalışmaya en çok atıf olarak katkı sağlayan yazarlar hangileridir?
4. Dönüşümcü Liderlik konusunda toplamda en çok atıf olarak katkı sağlayan yazarlar hangileridir?
5. Dönüşümcü Liderlik konusunda en çok yayın yaparak katkı sağlayan yazarlar hangileridir?
6. En Çok Yayın Yapan Yazarlara Göre Dağılım
7. Birden Çok Çalışmayla En Çok Atıf Alan Yazarlara Göre Dağılım
8. Yayımlanmış Makalelerin Başlıklarına Göre Kelime Bulutu Analizi

Çalışmada elde edilen veriler TR Dizin’de taranan makalelerden oluşmaktadır. Çalışmanın kapsamı 2000 ve 2021 yılları arasında, anahtar kelime, başlık ve özet kısımlarında geçen “Dönüşümcü Liderlik”, “Dönüşümcü” kavramları ile aratılmış ve veriler excel formatında bir araya getirilmiştir. Söz konusu anahtar kelimeler ve makaleler araştırmaya bir kez dahil edilmesi sağlanacak şekilde ayıklanmıştır. 01.03.2021 tarihi itibari ile taranan TR Dizin, 30.03.2021 tarihinde son kontrol amaçlı taranmış ve veriler güncellenmiş, düzenlenmiş, analize hazır hale getirilmiştir. Bu noktada Dönüşümcü Liderlik konusunda 141 erişilebilir makale verisi elde edilmiştir. Çalışmalar içerik analizine tabi tutulmuştur. Çalışmaların yılları, literatüre katkı sağlayan kurumlar, yazarlar, dergiler, en çok atıf alan dergi, yazar, kurum ve ilişkili olduğu değişkenlere göre incelenmiştir. Araştırmada incelenen makaleler ayrıca, yazar sayılarına, aynı yazara ait birden fazla yayınlara, bu yayınların toplamda aldığı atıf sayıları tespit edilmiş ve yorumlanmıştır.

Bulgular

Yıllara Göre Dağılım

Tablo 1’de Dönüşümcü Liderlik konusunda TR Dizinde taranan makalelerin yıllara göre dağılımı verilmiştir.

Makalelerde kullanılacak kısaltmalarda TDK Yazım Kılavuzu esas alınmalıdır.

Tablo 1. Yıllara Göre Dağılım

Yayın Yılı	Yayın Sayısı
2020	12
2019	21
2018	17
2017	12
2016	10
2015	12
2014	8
2013	9
2012	5
2011	6
2010	7
2009	4
2008	5
2007	5
2006	2
2005	4

2004	1
2003	1
2002	0
2001	0
2000	0

Bu kapsamda yapılan çalışmalarda 2000-2002 yılları arasında hiç yayın yapılmadığı görülürken en çok yayının 2019 yılında (21) olduğu görülmektedir. Ancak genel çerçevede değerlendirildiğinde bibliyometrik analiz kapsamına 2000 yılı ile 2020 yılları arasında yapılan araştırmalar dâhil edilmiştir. Bu tarih aralığında TR Dizin’de tekrar eden çalışmalar çıkarılınca 141 çalışmaya ulaşılmıştır. Dönüşümcü liderlik konusunda yapılan çalışmalara bakıldığında genellikle örgütsel alanda çalışanın iş yeri ve örgüt ilişkisini baz alan yönetim strateji alanı içinde İnsan Kaynakları yönetimi yazınında yapıldığı görülmüştür. Bununla birlikte çalışma sayılarının 2015 yılına dek çok net artışı gözlemlenmemiş olsa da 2015 yılından itibaren belli bir seviyenin altına düşmediği ve son yıllarda dönüşümcü liderliğin yazında daha çok çalışıldığı görülmüştür.

Dergilere Göre Dağılım

Bu kapsamda 2000-2020 yılları arasında TR Dizin veri tabanında alan yayımlanan makalelerin dergilere göre sayısal dağılımı Tablo 2’de yer almaktadır.

Tablo 2. Dergilere Göre Dağılımı

Dergi Adı	Yayın Sayısı
Eurasian Journal of Educational Research	8
İşletme Araştırmaları Dergisi	7
İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi	5
Yönetim Bilimleri Dergisi	5
Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi (elektronik)	4
Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi	4
Yönetim Dergisi: İstanbul Üniversitesi İşlt. F. İşlt. İktis. Ens.	4
Business and Management Studies: An International Journal	3
Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri	3

2000-2020 yılları arasında dönüşümcü liderlik konusunda 82 farklı dergide yayın yapıldığı görülmektedir. Bu dergiler incelendiğinde ilk sırada 8 makale yayını ile Eurasian Journal of Educational Research’ün yer aldığı görülmektedir. Bunu sırasıyla, 7 makale ile İşletme Araştırmaları Dergisi ve 5’er makale ile İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Yönetim Bilimleri Dergisi; 4’er makale ile Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi(elektronik), Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi, Yönetim Dergisi: İstanbul Üniversitesi İşl. F. İkt. Enstitüsü takip etmektedir. Bu kapsamda 2000-2020 yılları arasında TR Dizin veri tabanında yer alan makaleler baz alınarak tek çalışmayla en çok atıf almış yazarlara göre sayısal dağılımı Tablo 3’de yer almaktadır.

MAKALE ADI	YAZARLAR	YIL	DERGİ ADI	ATIF SAYISI
Sınıf Öğretmenlerinin Algılarına Göre Okul Müdürlerinin Liderlik Stilleri İle Örgütsel Bağlılık Arasındaki İlişki	Bekir BULUÇ	2009	Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi	67
Okul Yöneticilerinin Liderlik Stilleri ile Yıldırma Arasındaki İlişki	Necati CEMALOĞLU	2007	Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi	51
Dönüşümcü Liderlik, Örgütsel Vatandaşlık Davranışı ve Örgütsel Adalet Arasındaki İlişkileri Belirlemeye Yönelik Görgül Bir Araştırma	C.Cüneyt ARSLANTAŞ; Işıl PEKDEMİR	2007	Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi	38
İlköğretim Okullarında Bürokratik Okul Yapısı ile Okul Müdürlerinin Liderlik Stilleri Arasındaki İlişki	Bekir BULUÇ	2009	Eğitim ve Bilim	28
Okul Yöneticilerinin Liderlik Stillерinin Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi	Necati CEMALOĞLU	2007	Türk Eğitim Bilimleri Dergisi	28
Öğretmenlerin örgütsel vatandaşlık davranışları ile yöneticilerin liderlik stilleri arasındaki ilişki	Ebru OĞUZ	2011	Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi	23
Örgütsel bağlılığın belirleyicisi olarak liderlik: Sağlık çalışanları örneği	Arzu ÇAKINBERK; Erkan Turan DEMİREL	2010	Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi	18
Dönüşümcü ve Etkileşimci Liderlik ile Örgütsel Bağlılık Arasındaki İlişkilere Yönelik Bir Araştırma	Adnan CEYLAN; Halit KESKİN; Şule EREN	2005	Yönetim Dergisi:İstanbul Üniversitesi İşletme F. İşl. İktis. Ens.	17
Duygusal zekanın dönüşümcü liderlik üzerine etkileri	Ahmet ERKUŞ; Ebru GÜNLÜ	2008	Dokuz Eylül Üniversitesi İşletme F. D.	16

Bu kapsamda 2000-2020 yılları arasında dönüşümcü liderlik konusunda Bekir BULUÇ'un 2009 yılında Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi'nde yayınlanan 'Sınıf Öğretmenlerinin Algılarına Göre Okul Müdürlerinin Liderlik Stilleri İle Örgütsel Bağlılık Arasındaki İlişki' isimli çalışmanın 67 atıfla ilk sırada yer aldığı görülmektedir. Yazarı 51 atıf ile Necati CEMALOĞLU'nun 2007 yılında 'Okul Yöneticilerinin Liderlik Stilleri ile Yıldırma Arasındaki İlişki' isimli çalışması ve C.Cüneyt ARSLANTAŞ ve Işıl PEKDEMİR'in 'Dönüşümcü Liderlik, Örgütsel Vatandaşlık Davranışı ve Örgütsel Adalet Arasındaki İlişkileri Belirlemeye Yönelik Görgül Bir Araştırma' isimli çalışması takip etmektedir. Bu sıralama Bekir BULUÇ, Necati CEMALOĞLU, Ebru OĞUZ'un 23 atıf aldığı 2011 yılında yapmış olduğu 'Öğretmenlerin örgütsel vatandaşlık davranışları ile yöneticilerin liderlik stilleri arasındaki ilişki' isimli çalışmaya kadar 38, 28, ve 28'er atıflı 3 çalışma ile sürmüştür bu sıradan sonra 10'lu hanelerin çokça olduğu farklı çalışmalar ile devam etmiştir.

En çok Yayın Yapılan Kurumlara Göre Dağılım

Bu kapsamda 2000-2020 yılları arasında TR Dizin veri tabanında yer alan makalelere göre en çok yayın yapılan kurumlara göre dağılım sayısal dağılım Tablo 4'de yer almaktadır.

KURUM ADI	YAYIN SAYISI
Gazi Üniversitesi	20
Dokuz Eylül Üniversitesi	8
Atatürk Üniversitesi	6
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi	6
İstanbul Üniversitesi	6
Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	6
Selçuk Üniversitesi	6
Ondokuz Mayıs Üniversitesi	5
Düzce Üniversitesi	4

Bu kapsamda 2000-2020 yılları arasında dönüşümcü liderlik konusunda ulusal veri tabanında yer alan makalelere göre en çok yayın yazarların çalışmış olduğu kurumlara bakıldığında 20'şer yayın ile Gazi Üniversitesi ve 8 yayın ile Hacettepe Üniversitesi araştırmacılarının ilk iki sırada yer aldığı görülmektedir. Bu üniversiteleri 6'şar yayımla Atatürk Üniversitesi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi ve Selçuk Üniversitesi takip ettiği görülmektedir.

Yayınlara En Çok Atıf Alan Kurumlar

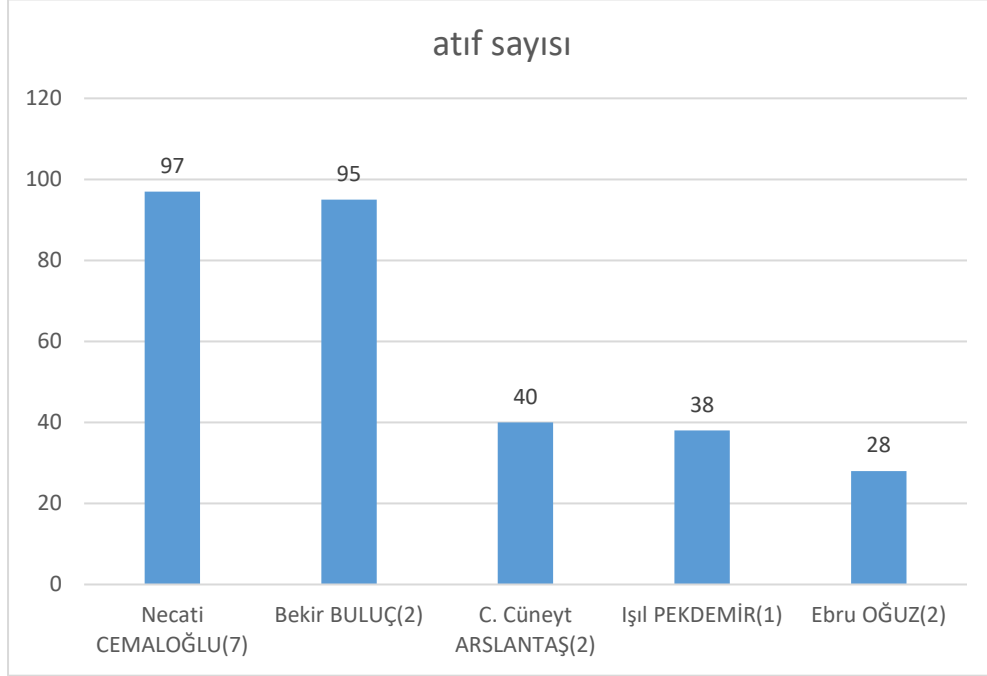
Bu kapsamda 2000-2020 yılları arasında TR Dizin veri tabanında yer alan makalelere göre yayınlara en çok atıf alan kurumlar göre dağılım sayısal dağılım Tablo 5'de yer almaktadır.

KURUM ADI	ATIF SAYISI
Gazi Üniversitesi	225
İstanbul Üniversitesi	70
Dokuz Eylül Üniversitesi	50
Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	36
Ondokuz Mayıs Üniversitesi	23
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi	23
Fırat Üniversitesi	21
Tunceli Üniversitesi	18
Gebze Teknik Üniversitesi	17

Bu kapsamda 2000-2020 yılları arasında dönüşümcü liderlik konusunda ulusal veri tabanında yer alan makalelere göre yayınlara en çok atıf alan kurumlara bakıldığında Gazi Üniversitesi araştırmacıları yapmış oldukları yayınlara toplam 225 atıf alarak ilk sırada yer almaktadır. Takip eden atıf sıralamasına bakıldığında İstanbul Üniversitesi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi ile devam etmektedir. Verilere bakıldığında 141 çalışmanın 70'i tek atıf almış ya da hiç atıf alamamıştır. Bu noktada yapılan çalışmaların %50'sinin alana katkı sağlayamadığı görülmektedir. Atıf alamayan ya da az atıf alan çalışmaların genellikle birbirine yakın ya da birbirini tekrar etme eğiliminde olduğu veya alana yenilik katıcı değişkenlerden uzak bir çizgide olduğu söylenebilir.

Birden Çok Çalışmayla En Çok Atıf Alan Yazarlara Göre Dağılım

Bu kapsamda 2000-2020 yılları arasında TR Dizin veri tabanında yer alan makalelere göre çok dönüşümcü liderlik konusunda en çok çalışma yapmış yazarlara göre sayısal dağılım Grafik 1’de yer almaktadır.

Grafik 1. Birden Çok Çalışmayla En Çok Atıf Alan Yazarlara Göre Dağılım

Bu kapsamda 2000-2020 yılları arasında dönüşümcü liderlik konusunda birden çok çalışma ile en çok atıf sayısının toplamda 7 çalışması olan ancak bunlardan 2’sinde hiç atıf alamamış olmasına rağmen 7 farklı çalışma ile (97) Necati CEMALOĞLU’na ait olduğu görülmektedir. Bu çalışmalardaki dağılım 2007 Yılı ‘Okul Yöneticilerinin Liderlik Stilleri ile Yıldırma Arasındaki İlişki’ tek yazarlı 51 atıf, 2007 yılı ‘Okul Yöneticilerinin Liderlik Stillerinin Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi’ tek yazarlı 28 atıf, 2012 yılı ‘Okul müdürlerinin liderlik stilleri ile öğretmenlerin örgütsel güven düzeyleri arasındaki ilişki’ 3 yazarlı 13 atıf, 2015 yılı ‘İlköğretim Kurumu Yöneticilerinin Liderlik Tarzları İle Öğretmenlerin Yaşadıkları Yıldırma (Mobbing) Arasındaki İlişki’ 2 yazarlı 2 atıf, 2019 yılı ‘Okul Yöneticilerinin Liderlik Stilleri İle Psikolojik İyi Olma Durumları Arasındaki İlişki’ 2 yazarlı 2 atıf olarak görülmektedir. Devamında Bekir BULUÇ’un 2 çalışma ve 95 atıfı ile 2.sırada, C. Cüneyt ARSLANTAŞ’ın 2 çalışma ve 40 atıfı ile 3.sırada, Işıl PEKDEMİR’in tek çalışması ve 38 atıfı ile 4.sırada, Ebru OĞUZ’un 2 çalışma ve 28 atıfı ile ilk beş sırada yer aldığı görülmektedir.

En Çok Yayın Yapan Yazarlara Göre Dağılım

Bu kapsamda 2000-2020 yılları arasında TR Dizin veri tabanında yer alan makalelere göre dönüşümcü liderlik konusunda en çok çalışma yapmış yazarlara göre sayısal dağılım Grafik 2’te yer almaktadır.

işten ayrılma, tükenmişlik, sinizm, performans gibi kavramların en sık çalışılmış değişkenler olduğu görülmüştür. Bu noktada örgütsel düzeyde dönüşümcü liderlik konusunun daha çok çalışanların etkilenme ve çalışanları etkileme üzerinde yoğunlaştığı anlaşılmaktadır.

Sonuç

Bibliyometrik çalışmalar uluslararası düzeyde yapılan çalışmalar arasındaki bağlantıların gücünü ortaya koymak için kullanılan bilimsel bir araştırma yöntemidir. Bu çalışmanın amacı dönüşümcü liderlik alanında yapılan çalışmaların performans değerlendirmelerini ve metrik özelliklerini sistematize ederek araştırmacılara bakış açısı kazandırmaktır. Bu noktada aktarılan alt amaç bu alanda yapılmış çalışmaların ve çalışmalarını destekleyen bağımlı ve bağımsız değişkenlerin birbirleri ile olan ilişkileri sonucunda ortaya çıkan verilerin nicel güçlerini ortaya koymaktır. Bu veriler araştırmacıya dergi, yazar, kurum metriklerini aktararak nitel yorumlar yapılmasına olanak sağlayacaktır. Kelime bulutundan elde edilen veriler; etkileşimci liderlik, örgütsel bağlılık, örgütsel vatandaşlık, örgütsel güven, örgütsel sessizlik, işten ayrılma, tükenmişlik, sinizm, performans olduğu görülmektedir. Buradan çıkarılacak pratik sonuç; sayılan ilgili değişkenlerin dönüşümcü liderlik ile ilgili en yoğun çalışılmış değişkenler olduğu tespit edilmiştir. Literatürde yapılmış çalışmalardan çıkarılacak bir diğer sonuç ise dönüşümcü liderliği aktarmada örgütsel alan yazınının dikkat çekici olduğu ve temel olarak dönüşümü ortaya koyarken etkileşimin ön plana çıkarıldığı görülmektedir. Genel bir bakışta organizasyon yönetimi ve yönetimin etkinliğini işaret eden çalışmaların yoğunluğu liderlik ve örgüt arası ilişkilerin araştırmacılar tarafından sıklıkla çalışıldığı görülmektedir. Bu veri ilgili yazının işletmeyi fonksiyonel olarak içeriden destekleyen kaynaklarla kapasite metrikleri ortaya koymayı amaçlayan insan kaynakları yönetimi yazınına dikkat çekmektedir. Yapılan bibliyometrik analizin genel sonucu; yazında dikkat çeken boşlukları, yazının gelime yıllarını, araştırmacıların atıflar üzerinden çalışma konularındaki nitelikleri ortaya koymaktadır. Bu bilgiler ışığında ilgili yazında yeni çalışmalar ortaya koyacak olan araştırmacıların değişken ilişkileri, konu başlıkları, araştırmaların etki ve rol yönüne dikkat ederek ilgili metrikler üzerinden farklı perspektifler sunmaları önerilmektedir.

Kaynakça

- Aslan, Ş. (2009). *Duygusal zeka ve dönüşümcü, etkileşimci liderlik*. Nobel Yayın Dağıtım.
- Avcı, A. (2015). Öğretmen Algılarına Göre Okul Müdürlerinin Liderlik Stilleri. Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi, 12(24), 2.
- Bass, B. M. ve R.E. Riggio. (2006). *Transformational Leadership*. İkinci Baskı. Lawrence Erlbaum Associates Publishers. New Jersey.
- Bass M. Bernard (1990). From Transactional to Transformational Leadership Learning to Share to Vision. *Organizational Dynamics*, 18, 19-31.
- Bjurstrom, A. and Polk, M. (2011). Climate change and inter-disciplinarity: A co-citation analysis of IPCC third assessment report. *Scienometrics*, 87, 525–550.
- Burns, J. M. (1978). *Leadership*. New York: Harper & Row, The Free Press.
- Corsini, F. and Certomà, C. & Dyer, M. & Frey, M. (2019). Participatory energy: Research, imaginaries and practices on people contribute to energy systems in the smart city. *Technol. Forecast. Soc. Chang.* 142, 322–332.
- Csako, G. (2007). Analysis of the most highly cited articles from the 50-year history of CCA. *Clinica Chimica Acta*, 375 (1/2), 43-48.
- Donthu, N., Kumar, S., Pattnaik, D., 2020. Forty-five years of Journal of Business Research: a bibliometric analysis. *J. Bus. Res.* 109, 1–14. <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2019.10.039>.
- Givens, R.J. (2008). “Transformational Leadership: The Impact on Organizational and Personal Outcomes”, *Emerging Leadership Journeys*, 1 (1), 4-24.
- Koçel, T. (2005). *Bilgi Çağı, Yönetim Düşüncesi ve Uygulamaları*. Uluslararası Yönetim ve Askerlik Sempozyumu Bildiriler Kitabı. Ankara.
- Kozak, N. (2003). Türkiye’de Yayınlanan Akademik Dergilerin Niteliklerindeki Zaman İçerisindeki Değişim Nedenleri: Sağlık, Sosyal ve Teknik Bilim Alanlarında Yayınlanan Dergiler Üzerine Bir İnceleme. *Bilgi Dünyası*, 4(2), 146-174.
- Kreitner, R. & Kinicki, A. (2009). *Organizational Behavior*. (9. bs.) New York: McGrawHill.
- Reaves E.J. and Valle R. & Chandrasekera R.M. & Soto G. & Burke R.L. & Cummings JF, Bausch DG, Kasper MR. (2017). Use of bibliometric analysis to assess the scientific productivity and impact of the global emerging infections surveillance and response system program, 2006-2012. *Military Medicine*, 182(5), 1749–1756.
- Ulu, S. ve Akdağ, M. (2015), „Dergilerde Yayınlanan Hakem Denetimli Makalelerin Bibliyometrik Profili: Selçuk İletişim Örneği“ *Selçuk İletişim*, 9(1), ss.5-21.
- Yang, C.-W. (2008). The relationships among leadership styles entrepreneurial orientation, and business performance, *Managing Global Transitions*, 6(3), 257–275.
- Župiç, I. and Cater, T. (2013). Bibliometric Methods in Management and Organization: A Review. *SSRN Electron. J.* 18, 429–472.